חוזר הרופא הראשי

חוזר מספר 4
תאריך: 1.1.23

בית מאזן לנכי צה"ל

בשנים האחרונות הוקמו "בתים מאזנים" אשר נועדו לתת מענה נוסף במגוון מסגרות הטיפול בתחום בריאות הנפש.

רצף הטיפול הקהילתי כולל כיום שירותים מרפאתיים, ובכלל זה שירותי טיפול יום, כאשר שהות ב"בית מאזן" הוא חוליה נוספת לטיפול האינטנסיבי ביותר בקהילה במסגרת שאיננה בתוך המתחם האשפוזי של בית החולים.

משרד הבריאות הפיץ בשנים אחרונות קווים מנחים להפעלת בתים מאזנים, ואף הפיץ חוזר בנדון המגדיר את אופי הטיפול, התנאים הנדרשים להפעלתו, ומאפייני המטופלים המתאימים לשירות רפואי זה.

מטרת מסגרת זו היא למנוע ולצמצם את הצורך באשפוז פסיכיאטרי בקרב מטופלים המתמודדים עם משבר נפשי חריף על ידי ליווי, טיפול ותמיכה באופן מכיל, המסייע להם בניהול המשבר, שלא במסגרת אשפוז במחלקה פסיכיאטרית (מניעת אשפוז).

המסגרת כוללת מעקב וטיפול פסיכיאטרי, פסיכולוגי, עבודה סוציאלית, והפעלה והקניית מיומנויות בתפקודים בסיסיים וחברתיים

אגף השיקום בחן ואישר התקשרות עם מספר בתים מאזנים, בפריסה ארצית, אשר אושרו ע"י משרד הבריאות, לצורך שיפור הטיפול בנכי צה"ל הנזקקים לטיפול במסגרת זאת, וכן הקים בית מאזן ייעודי לנכי צה"ל ברחובות.

חוזר זה מבוסס על "אמות מידה להפעלת בית מאזן" שהופץ ע"י משרד הבריאות ב – 10.2019.

אוכלוסיית היעד

בבית המאזן יוכלו להיקלט מי שעומדים בתנאים הבאים: מטופלים החווים אירוע משברי חריף, אשר עקב מצבם הרגשי, והעדר גורמי תמך בביתם, לא יכולים להישאר במסגרת

מגוריהם וזקוקים למענה אינטנסיבי בבריאות הנפש, וכי בהינתן האפשרות של קבלת טיפול בבית מאזן, להערכת הפסיכיאטר המטפל בהם, צפוי שיימנע מהם הצורך לאשפוז פסיכיאטרי, ואשר מסכימים לשהות במסגרת זו ולקבל טיפול בו.

<u>התוויות נגד לקבלה לבית מאזן</u>

א. מצב קליני נפשי המהווה סיכון לחיים המחייב השגחה וטיפול רפואי רציף במסגרת אשפוז, דוגמת סכנת התאבדות מיידית וממשית.
ב. סירוב לשהייה ולקבלת טיפול במסגרת הבית המאזן או טיפול כפוי בכל צורה שהיא.
ג. מחלה גופנית לא מאוזנת אשר מחייבת ניטור אינטנסיבי והתערבות.
ד. התמכרות פעילה לחומרים פסיכו אקטיביים (סמים, תרופות ו/או אלכוהול) המהווה חלק – מההסתמנות הקלינית הנוכחית, והמצריכה גמילה פיזית בהשגחה רפואית מלאה.
ה. התנהגות אנטי חברתית, אלימה, מינית או תוקפנית חמורה העלולה לחבל בפעילות – המסגרת או לסכן מטופלים או צוות.
ו. חלופת מעצר או מאסר בכל צורה שהיא.
ז. כאשר התסמינים הנפשיים הינם תולדה של מחלה או פגיעה אורגנית)דוגמת נפגעי ראש, אלצהיימר או דמנציה)

<u>עקרונות תהליך האישור, הקליטה והמעקב</u>

א. פסיכיאטר המטפל בנכה המוכר עקב פגימה נפשית, כולל PTSD, אשר להערכתו נזקק ומתאים לטיפול במסגרת בית מאזן, יעביר מכתב הפנייה מפורט.
ב. הרופא המחוזי יבחן את ההפנייה, ויאשר הפניה לביצוע ההערכה וטיפול במסגרת זאת.
ג. אישור בודד יינתן לתקופה של עד חודש ימים, כאשר לקראת תום התקופה, במידה ומומלץ המשך טיפול, יעביר הבית המאזן סיכום בינים והמלצה מנומקת בדבר הצורך בהמשך הטיפול במסגרת זאת, לבחינת ואישור הרופא המחוזי.
ד. במידה ונדרשת שהות כוללת של יותר מחודשיים – יועבר הנושא להחלטת הרופא המרחבי.
ה. יובהר כי מסגרת זאת נותנת מענה ומסגרת רפואית כוללת – ובכלל זה ללינת המטופל, כלכלה, טיפול תרופתי וכל טיפול רפואי אחר לו נזקק במהלך השהות בבית המאזן.

בכבוד רב,

ד"ר דרור וסרמן
הרופא המוסמך הראשי
ור' היחידה לשירותים רפואיים